

Flera kvinnor - en enda röst

BÖCKER 2011-05-31 | Uppdaterad 2011-05-31

Doris Dahlins fjärde roman Till mamma på mors dag handlar om Reseda och Elisabeth. De är från samma stad men bor nu på olika platser i Sverige.

Resedas mamma har just gått bort och Elisabeth har insjuknat i demens och blivit barn på nytt. Utifrån sett lever de båda fungerade liv; Reseda är ekonomichef, läkarfru och har en fin familj. Elisabeth har en egen psykologmottagning och en rik social tillvaro. Men under ytan brottas de med minnen från det förgångna, från en tid då deras vägar korsats.

Man får omedelbart nys om att ett stort trauma har utspelat sig och att det rör sig om händelser som binder de båda kvinnorna samman. Elisabeths dementa mor har med gäll flickröst avslöjat något som ställt Elisabeths välfungerande liv på ända och Reseda har efter sin moders bortgång alltmer börjat fastna i det förflutna. Spänningen byggs upp men dras för långt, inte förrän nästan 300 sidor in i boken, efter otaliga antydningar, får man reda på vad som verkligen hände. Då har så mycket av förståelsen gått förlorad att jag nästan vill läsa om boken från början.

Reseda har gjort en rejäl klassresa men tycker inte om den hon blivit. Även Elisabeth vill hitta tillbaka till den hon en gång var. Känslan av att nu vara den äldsta kvinnan, den som står på tur, leder till funderingar om mödrar och det sociala arvet. De kör stundtals fast i något svårtillgängliga tankeprocesser som inte riktigt når fram till mig, jag bevittnar vad som händer men dras inte med. Jag läser vad de äter, dricker, tänker, drömmer, till och med om vilken konsistens det är på sanden de går i, hur den känns mot fötterna och vilka tankar den väcker. Det påminner om Marcel Prousts Madeleinekaka, lite stream of consciousness om man är välvillig. Navelskådande om man är kritisk.

Detta är en psykologiserande roman som tänjer på gränserna kring vår identitet. Doris Dahlin suddar flera gånger bort skiljelinjen mellan jaget och de andra; om man delar erfarenheter, tankar och känslor, vad är den egentliga skillnaden mellan oss? De olika historierna binds upp kring erfarenheten att vara dotter, mamma, kvinna, om att välja eller välja bort barn. Elisabeth,

Reseda, deras mödrar, kvinnorna i terapirummet och de okända kvinnorna på gatan flätas in i varandra tills både de själva och jag har svårt att skilja en från en annan. De blir till en enda kvinnokropp, de verkar till slut tala med en och samma röst. Och även om språket är vackert och personligt så går mycket över mitt huvud. Kanske kommer jag förstå när jag blir den äldsta kvinnan. Cecilia Köljning

Camilla Carnmo

Foto: Ulla Montan.

FAKTA

Titel: Till mamma på mors dag
Författare: Doris Dahlin
Förlag: Ordfront

LÄS MER

- + Som hämtat ur en turistbroschyr
- + Fånge i åtta och ett halvt år
- + Grovkornig realism kontra högstämnd epik